

TERPNIJS

dorpskrant voor Schraard

*****

S e p t e m b e r 2 0 1 9

*****

TERPNIJS

38ste jaargang

nummer 4

september 2019

samenstelling:
vaste medewerkers:

Tjeerd Douna
Hendrik Bakker
Houk Bakker
Marijke Bakker
Pieter Bakker
Monique Fennis
Boukje Lunter

telefoon:

0517-531583

e-mail:

terpnijs@pieterbakker.eu

redactieadres:

Smidstraat 12
8746 NG Schraard

---

dorpsbelang:

e-mail

dorpsbelangschraard@gmail.com

website

www.schraard.com

uitvaartverzorging:

Bonnie Kooistra-Hoekstra
0515-852958/06-20441818

buurtagent:

Sierd Steigenga
algemeen nummer 0900-8844

In dit nummer o.a.:

- ... en slopen toen de toren in
- Lang leve Rembrandt uit Schraard
- Nou, go for it!
- Een partij onvervalste Schraarder billen
- 'Leer de kinderen maar goed Nederlands praten'

Kopij voor het volgende nummer inleveren uiterlijk op vrijdag 1 november om 19.00 uur op Smidstraat 12 of terpnijs@pieterbakker.eu.

OP 'E HICHTE

Reauwen, Fryske hynders, wite downen, folk yn feestlike klaaiïng en... in ynlokkich breidspear. Alle yngrediïnten foar in mearkehoulík wiene oanwêzich op freed 12 july. Skraard wie, tusken Boalsert, dêr't it boargerlik houlík plakfûn, en Wûns, dêr't de feesttinte stie dêr it midpunt fan. Yn ús tsjerke waard it houlík fan **Aukje Antsje op de Hoek** en **Peter Frederik Nauta** ynseinige. Se wenje no noch yn it hûs fan foarhinne **Durk** en **Akke Molenmaker** oan 'e Suderleane en wy winskje harren noch in lang, lokkich en sûn libben ta.

Durk Molenmaker, dy libbet al hiel lang. Op 28 oktober kinne wy him felisitearje mei syn 95ste jierdei. Syn adres is: De Trochreed 24, 8701 LB Bolsward.

Lang leve **Rembrandt**. Lycke Stam, 9 jaar, is vast de eerste Schraarder die een schilderij in het Rijksmuseum in Amsterdam tentoonstelt. Haar werk werd met 562 andere uit 8390 inzendingen gekozen om 2 maanden in het Rijks te hangen i.v.m. de 350ste geboortedag van **Rembrandt**. In een interview in de Leeuwarder Courant van 8 juli staat: 'Later wil ik graag kunstenaar worden', zegt ze. Toen ze hoorde dat 2019 het Jaar van Rembrandt is, vroeg ze haar ouders eerst wie dat was. Daarop is ze gaan googelen en is ze met haar ouders naar het Rijksmuseum geweest om **Rembrandts** werk te zien. Wat ze ervan vond. 'Het ziet er zo echt uit.' Vooral het portret van **Maria Trip** sprak haar aan en daarom maakte ze **Maria Trip 2.0**. 'Ik wilde het wel eens op mijn eigen manier nashilderen, want dat mag als kunstenaar.'

Lycke woont in de boerderij van v.h. familie **Van der Schaar**. Wie de tentoonstelling wil zien moet snel zijn. Hij duurt nog tot en met 15 september.

Geslaagd en wat dan?

Martijn Popma helpt ons uit de brand als we onderweg naar de Rotterdamse haven met pech langs de weg staan. (Opleiding automonteur Friesland College, Heerenveen).

Alwaar **Steven de Jong** ons welkom heet aan boord. (Hij gaat een jaar stage-
varen met dorpsgenoot **Douwe v.d. Berg**, waarna hij zich verder wil bekwamen
in de stuurmanskunst).

Dankzij **Nynke de Haan** is onze cruisevakantie tot in de puntjes verzorgd. (Toe-
risme-management, Leeuwarden).

Hylke (opleiding Veehouderij Nordwincollege, Leeuwarden) en **Sjoerd Ynze
Sterkenburgh** (middelbaar kader aan de Aeres Hogeschool te Dronten) zorgen
ervoor dat we onderweg in onze 'deckchairs' kunnen smullen van een 'milk-
shake' en een lekker stuk kaas bij de borrel.

Sietje Piebenga gaat een melkrobot ontwikkelen waarmee het niet meer moge-
lijk is dat **Trijntje Sterkenburgh** haar arm breekt tussen een koe en een buis.
(Industrieel ontwerpen TU Delft).

Vervolgens zet **Jan Piebenga** de robot wereldwijd in de markt. (International
business UV Groningen).

En **Femke de Haan** neemt een tussenjaar om te bedenken hoe zij ons van dienst
kan zijn.

De laatste activiteit van DO (dames Onderling) van dit seizoen was een uit-
stapje op 28 mei naar de korenmolen 'De Onderneming' in Witmarsum. **Christa
Bruggenkamp**, de veelzijdige dochter van **Paul** en **Anke**, is daar vol enthous-
iasme aan het werk. 'Mevrouw de Molenaar' heeft haar opleiding bijna vol-
tooid en van het meel dat daar gemalen wordt bakt ze heerlijke broden.

We waren maar met z'n drieën, wat als voordeel had
dat we alles goed konden bekijken. We werden ont-
vangen met thee en koffie, en **Christa** vertelde over
haar loopbaan en over de geschiedenis van de molen.
Tijdens de rondleiding die volgde zag je dat haar ogen
nog meer begonnen te stralen bij de beschrijving hoe
je als alles perfect draait de molenstenen kunt horen
zingen. Daarna smulden we van haar zelfgemaakte
taart.

Christa woont in het molenaarshuis naast de molen
en ze heeft allerlei plannen voor activiteiten om deze
prachtige molen uit 1850 meer onder de aandacht te
brengen. Een uitstapje naar 'De Onderneming' is een aanrader. De molen is
iedere zaterdag te bezichtigen tussen 13.00 en 16.00 uur. Het mailadres van
Christa is: info@mevrouwdemolenaar.nl

Christa zal het oergraan dat met volgelingen van de in 1496 in Witmarsum geboren **Menno Simons** de hele wereld is overgereisd en nu via Amerika weer bij zijn geboorteplaats groeide, malen. In de L.C. van 31 juli zegt ze dat ze denkt er een paar duizend broden van te kunnen bakken. 'Een broodfeest of iets dergelijks zou leuk kunnen zijn.'

Data om te onthouden:

12 sept. **Djoeke van der Werf** 75 jaar; 16 sept. **Margriet Sterkenburgh** en **Johannes Giliam** in Nijlân 25 jaar getrouwd; 22 sept. **Hendrik Breimer** in Bolsward 89 jaar; 25 sept. **Boukje van der Schaar** in Witmarsum 75 jaar; 12 okt. **Ciel Andringa** in Bolsward 83 jaar; 13 okt. **Ynze Sterkenburgh** 86 jaar; 17 okt. **Alie Boersma** in Bolsward 90 jaar; 28 okt. **Durk Molenmaker** in Bolsward 95 jaar; 1 nov. **Sijke Bakker-Douna** in Bolsward 85 jaar.

De vorige keer kreeg **Jan Wiersma** 8 aug. als jaardag toebedeeld. In het kerkblad 'Tsjerkefinster' staat dat hij op 7 aug. jarig is. Wat is de juiste datum?

Yn Makkum is op 9 juny **Wiebrig Bakker-Feenstra** ferstoarn. Se wie de mem fan **Houk** dy't mei **Roland** yn it hûs fan **Folkert** en **Alie** wennet. Aldere (âld-) Skraarders witte noch dat de famylje **Klaas Feenstra** yn 'e Mar wenne, tichteby de Makkumerfeart. **Wiebrig** gong yn Eksmoarre op skoalle en rûn dan op klompkes troch it lân nei de betonbrêge. Dêr waarden se ferwiksele foar skuon. Neffens **Durk Molenmaker** sette mem **Houkje** de bern ek wol oer mei in boatsje at se út skoalle kamen. Se moasten dan 'over' roppe.

Durk wurke nei 12 maaie 1945 in hoartsje by **Jan Feenstra** fan Eksmoarresyl. As syn broer **Klaas** siik wie waard **Durk** wol oan him útliend. Syn oantinkens oan de famylje binne goed. It wie foar him gjin straf om mei **Wiebrigs** sus **Ijbeltje** ûnder de kij te sitten. En at it moai waar wie waarden se ûnder de appelbeammen noege en hawwe dêr hearlik iten.

Letter, yn 1946, nei in moanne by timmerman **Fokkema** yn Wûns wurke te hawwen, hat **Durk** tegearre mei syn broer **Johan** wer by **Klaas** oan it wurk west. No om jirpels te dollen en hekkelwurk te dwaan.

Der is noch in link mei Skraard. De mem fan **Wiebrig**, **Houkje Reitsma**, is berne op 'e pleats oan 'e Wûnserwei dêr't **Bouwe** en **Jantje Sterkenburgh** no wenje. En begjin sechstiger jierren hat se in skoftke as húshâldster by **Ype de Haas** (no **Bobby de Boer**) wenne. Dêr kaam **Houk** as famke wol by har beppe op besite en boarte dan mei de bern fan frou **Bruinsma**.

Wiebrig Feenstra troude mei **Sjoerd Bakker**, dy't yn 1992 ferstoar. Bûten Lollum, dêr't no it 'Slachtehiem' is, hiene se in buorkerij. Se waard hast 89 jier.

Fertriet is der ek by famylje **Van der Woude**. **Grytsje** har heit is wylst er oan it wurk wie op syn dierbere pleats by soan **Klaas Hans** hommels ferstoarn. Yn de rou-advertinsje stiet 'De pleats wie syn libben'. **Hielke van der Gaast** waard op 2 jannewaris 1936 yn Waaksens berne en stoar dêr op 22 maaie 2019.

Op 23 juny is yn Wommels **Finke Bakker-Douna** ferstoarn. Se wie in jongere sus fan **Folkerts Alie** en twalingsus fan **Sijke**. Se kaam yn Burgum op 'e wrâld en groeide op yn Skraard op de pleats dêr't **Jan Jelle** no buorket. Se troude mei doarpsgenoat **Albert Bakker**, †28-08-2006. **Jan** en **Tjeerd** wiene muoikesizzers. Se is 84 jier wurden.

Douwe de Boer, Skraard 14 july 1934 – Boalsert 5 july 2019.

Hindrik Bakker skriuwt oer him: 'It wie by it bûthúsbankje dat ik op moandeitemoarn mei **Douwe de Boer** faak in praatsje hie. As slachter te Wûns kaam hy dan yn Skraard om syn klanten te freegjen wat se fan him noadich wiene. Fan my woe hy sa no en dan wol in bist oernimme foar de slacht. Dêr gong ús praatsje oer, net oer dat er yn Skraard berne wie. Letter, beide yn Boalsert, koene wy noch neiprate oer de eardere tiid. Stadichoan rekke **Douwe** út byld en is er op 5 july stoarn nei in libben fol aksje mei wurk, hynders, nei Amearika, en ek emoasje troch ferlies fan bernsbern. In goed oantinken hat d'âlde kunde oan him.'

Egbert Kolk stoar 11 augustus op 70-jierrige leeftyd. Hy wie de man fan âld-Schraardster **Grietje de Jong**, de op ien nei jongste dochter fan **Steffen** en **Dieuwke de Jong-de Groot**.

Wisten jo dat:

it reedrydpear **Jorrit Bergsma** en **Heather Richardson** by 'it houlik' yn Skraard wie...

Jorrit op de O.S. fan 2014 yn Sotsji kampioen waard op de 10 km...

hy yn 2013 en 2014 wrâldkampioen waard op dyselde ôfstân...

Heather yn 2010 en 2014 ek meidie oan de O.S. foar de USA...

se by de WK-sprint, WK-ôfstannen en de Wrâldbeker ferskate gouden plakken wûn hat op de 1000 en 1500 meter...

op 1 maaie 1911 yn Skraard ek in Olympyske dielnimmer berne waard...

dat de roeier **Sjoerd Durk Bartlema** wie...

hy yn 1936 yn Berlyn by de O.S. útkaam by de 4 mei stjoerman...

se 4de waarden...

hy letter sjirurch wurden is en hy op 25 maart 1987 stoarn is yn Eindhoven...

de âld-smidse te keap stiet...

Eelco Kooistra syn hûs ferkocht hat...

Peter Nauta syn hûs yn 'e ferkeap hat...

B&B 'Oan 'e Feart' 400 meter fan it sintrum leit...

'De Opslach' syn namme heech hâldt...

it hûs fan f.h. **Bethlehem** nije bewenners hat...

Geeske v.d. Weide hielendal genêzen ferklearre is...

se al wer oan it wurk is...

Jan en **Elisabeth** yn Dútslân op in camping stiene...

se eefkes yn it doarp wat boadskipkes helje soene...

se 60 km fytst hawwe om de camping werom te finen...

de tsjerklike gemeente SSL sûnt 2 sept. offisjeel ien is mei Wûns...

Marijke

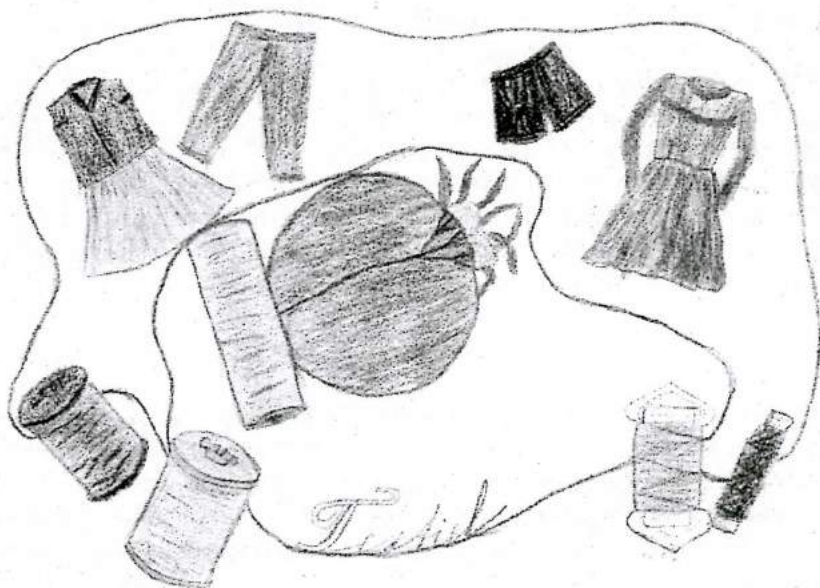
Jorrit Bergsma en Heather Richardson

MEESTER TE VELDE

Jan Meinte te Velde, schoolhoofd te Schraard van 1957 tot 1963, werd op 20 maart 1932 in Gasselternijveenschemond geboren. Op 1 juni betreft meester te Velde met zijn vrouw Jantien ten Hof het schoolhuis van Schraard. Hier haalt hij de aktes handenarbeid en Engels. De Schraarder school wordt in die tijd leerschool van de Chr. kweekschool in Sneek. Op 1 januari 1963 wordt meester te Velde schoolhoofd in Nieuw-Buinen. Na 1 maart 1971 heeft hij zijn werkende leven in Stadskanaal voortgezet tot aan zijn vervroegd pensioen in 1993 en woont daar nu nog.

Onlangs ruimde hij zijn zolder op en ontving Ruurdte Postma een enveloppe met kindertekeningen met het vriendelijke verzoek deze bij de makers ervan af te leveren. Daar heeft ze veel plezier aan beleefd vanwege de verrassend leuke reacties die ze kreeg. Ze dacht aan Terpnijs, en vroeg meester te Velde om wat te schrijven over zijn tijd in Schraard.

Helaas kunnen te tekeningen hier niet in kleur worden weergegeven. Maar om toch een indruk te krijgen van het tekentalent van (oud-)Schraarders begin jaren zestig tonen we er een aantal, verkleind en in afleveringen, met daarbij herinneringen van meester te Velde. Uit de tekeningen blijkt duidelijk dat de leerlingen een les over 'textiel' hadden gekregen. M.B.

Tekening van Akke Postma

Alleen in een café was telefoon. Na zeven uur 's avonds kwam ik thuis van mijn werk. 'Er is telefoon voor jou uit Schraard in Friesland.' Waar Schraard lag wisten we geen van allen. Maar toch maar naar het café. Na wat moeite had ik contact met de heer Zaadstra. [Onze advertenties stonden in hetzelfde correspondentieblad van de P.C.O.] 'Jullie zoeken een woning en wij een hoofd.

Nou dat past misschien wel. Kom maar eens proefles geven.' Maar ik was nog maar 24 jaar. Na wat heen en weer gepraat besloten Jannie en ik om op 18 februari 1957 proefles te komen geven. Van Eexterveen naar Groningen met de bus, daarna per trein naar Leeuwarden. Van Leeuwarden met de trein naar Sneek, daarna met de bus naar Bolsward. In Bolsward stond een taxi van Jorritsma en een bestuurslid van de school. Na een hartelijke begroeting brachten ze ons naar Schraard. Na kennismaking met de familie Zaadstra en het schoolbestuur werd de proefles over de turfgraverij in de Veenkoloniën gegeven. De benoeming volgde en de woning werd bekeken. Omdat er naar onze mening nog iets aan de woning verbeterd moest worden, gaf het bestuur als antwoord: 'Dat komt in orde.' Maar we waren net bedrogen met een woning en we zeiden: 'Ja werkelijk?' Het antwoord van het schoolbestuur hebben we nooit vergeten: 'Us ja is ja'. We hebben met plezier ruim vijf jaar in dit huis gewoond.

SCHRAARD bij Bolsward

X Herhaalde oproep
Aan de „School met de
Bijbel” wordt gevraagd

EEN HOOFD

N.H. Akte j.

Woning beschikbaar.

Verplaatsingskostenbesluit.

Br. voor 15 febr. aan S.
Zaadstra, H. d. S.

GEH. ONDERWIJZER

24 j met h.a., Ned. Herv.,
zoekt z.s.m. een andere
betrekking wegens teleur-
stelling van woning.

H. o. Lett C.B. 50 a. d.
Uitg. v. d. bl. te Meppel.

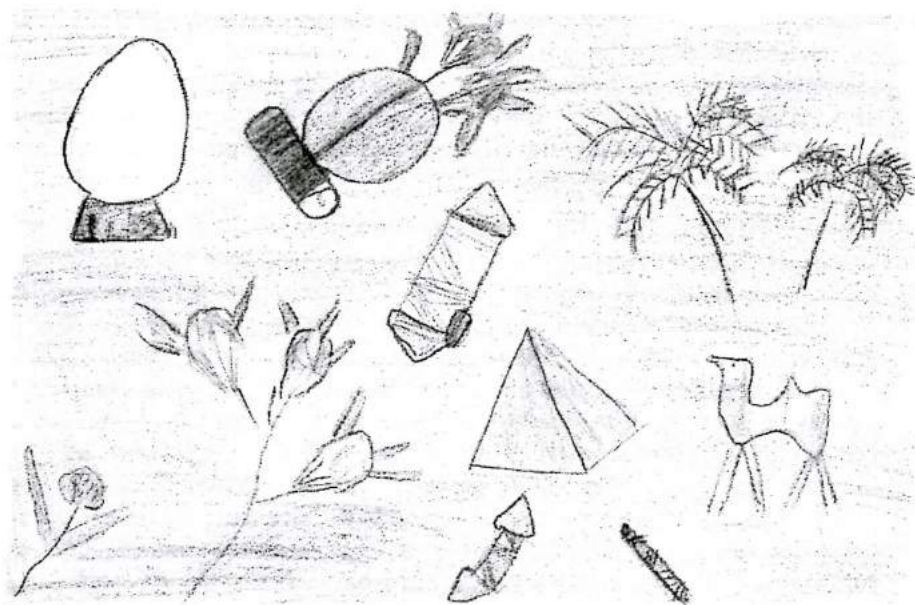
Sneon en snein

We kwamen uit Drenthe en moesten Fries praten. Maar niet in school. Eén van de bestuursleden zei: 'Leer de kinderen maar goed Nederlands, ze gaan later in heel Nederland wonen en werken.' Er moest echter wel één les per week Fries gegeven worden. Maar gelukkig waren er leerlingen die de les in het Fries overnamen. Geen probleem

dus. Maar 31 augustus was het dorpsfeest en als meester moest ik ook aan de kleuters duidelijk maken hoe de blokjes één voor één in het korfje moesten worden gegooid. Na het fluitje vlogen alle kinderen naar de blokjes en gooiden die in het korfje. Dit was niet de bedoeling. Gelukkig nam één van de moeders het over en legde in het Fries uit wat er gedaan moest worden. En alles ging goed. De blokjes kwamen in het 'kuorke'.

's Avonds gingen de cabaretiers Tetman en Jarich, in de schuur van Terpstra, in het Fries een leuk verhaal vertellen. Gelukkig konden wij het goed volgen. Over het algemeen geen probleem dus, maar in de krant stond elke zaterdag een stuk over 'Sneon en Snein'. Waarom elke zaterdag? Maar eens vragen aan Brands(e)ma, die elke avond de krant, die we gezamenlijk lazen, bracht. 'Oh dat betekent, zaterdag en zondag.'

J.M. te Velde

Tekening Annie Douna

Looplicht

De bevolking van Schraard is na 1990 nogal aan verandering onderhevig geweest, dat waarschijnlijk hebben veel lezers van Terpnijs geen idee wat dat draailicht in het gedicht van Ank van de Peijl in het juni-nummer nou was.

Het was in die tijd gewoonte geworden om met Oud en Nieuw wat op de toren te zetten. Op een gegeven moment kwam er echter een andere koster die zoiets beslist niet wilde hebben. In het begin liet hij een paar keer een nieuw slot in de deur aanbrengen, maar via slinkse wijze wisten we steeds weer een sleutel te bemachtigen. De koster werd echter steeds fanatieker en uiteindelijk gaf hij niemand meer een sleutel mee. Als de organist wilde oefenen dan deed hij zelf de deur van het slot en na afloop weer op slot.

December stond al op de kalender en we hadden nog steeds geen sleutel kunnen regelen, maar het toeval wilde dat de Oudejaarsdienst in de kerk van Schraard zou zijn. We kwamen al snel tot de conclusie dat als we nog wat op de toren wilden zetten we het onder de kerkdienst zouden moeten doen. Vrijwel altijd gingen we zelf naar de Oudejaarsdienst en dan gingen we meestal bij elkaar zitten. De voorpret was ook altijd een stuk groter dan het plezier dat het uitvoeren van al die bedachte plannen gaf, want dat was meestal alleen maar hard werken. De meeste kerkgangers hadden wel door wat er in die hoofden omging en maakten dan een opmerking over onze schijnheilige koppen. Maar deze keer dus niet naar de kerkdienst, maar wel naar de kerk.

Freddy Postma had bij wegwerkzaamheden bij Exmorra van die knipperlichten zien staan en had daar drie exemplaren van meegenomen. Toen de dienst begonnen was, wachtten we eerst buiten af tot er een gezang werd aangeheven en slopen toen de toren in. Eén knipperlicht werd zo hoog mogelijk in de makelaar, waar de haan op stond, vastgebonden en de andere twee werden op de torentjes van de beide topgevels gezet en daar vastgebonden aan de bliksemafleider, zodat ze er niet af konden waaien. Toen we weer buiten kwamen bleken de lampen een veel groter effect te hebben dan we ons hadden voorgesteld. Omdat ze allemaal net in een iets andere frequentie knipperden leek het net een looplicht dat eerst een tijd linksom en dan weer rechtsom ging. Toen de kerk uitkwam hadden de meeste kerkgangers hier wel schik in, maar de koster sprong uit zijn vel hoorden we later.

De lampen werkten automatisch en gingen pas aan als het donker werd. Overdag waren ze dan ook nauwelijks te zien, maar in de nacht des te meer. Zelfs vanuit Wons en Exmorra was het looplicht te zien en sommigen daar dachten dat het om een helikopter ging en zaten dan met een verrekijker in de nacht te turen. Tot ver in de zomer hebben de accu's het uitgehouden. Zelden eerder een dergelijke stunt uitgevoerd waarvan we nog zo lang plezier hebben gehad.

Jan Hofstra

BERICHT VAN DORPSBELANG SCHRAARD

Beste Schraarders,

Het wordt vroeg of laat, of hoe dan ook weer herfst!

Noteer alvast de datum van 2 november aanstaande want dan is het weer klussendag. Heg snoeien bij het trapveldje, bladeren vegen, allerlei opruimklusjes, afijn hetzelfde als wat je in je eigen tuin doet, maar dan een zaterdagochtend met elkaar in het dorp.

Om half 10 is de koffie bruin in het dorpshuis en rond 13 uur houden we het weer voor gezien.

Doe je mee?

Groet van Dorpsbelang

---

actie actie actie actie actie actie actie actie

Wie? De ZWO-commissie en Diaconie

Wat? Grote gevulde koeken (**let op:** Wons kan de koeken bij Jantina Politiek bestellen, komen dus niet bij u langs)

Wanneer? Vanaf 7 oktober

Kosten? 4 euro per doosje

Voor wie? Voor ons project in India: **Onderwijs voor Dalit kinderen.** Met uw ondersteuning hopen we zo de Dalit kinderen een betere toekomst te geven.

actie actie actie actie actie actie actie actie

Tuintips voor Terpnijslezers

Herfst in de tuin!

Na een zomer die van hitte naar kou naar hitte overging valt met een klap de herfst onze tuin binnen. Maar wie weet komt er nog een mooie nazomer achteraan; laten we het hopen.

Dat neemt niet weg dat er langzaam maar zeker geruimd moet gaan worden, al hoeft alles niet meteen met de grond gelijk gemaakt, sommige planten en heesters hebben nog een mooie nabloei en die hoeven we niet om zeep te helpen. Maar alles wat helemaal uitgebloeid is knip ik wel af; dat bruine en grijze maakt de border er niet mooier op en bederft toch wel het zicht op die planten die nog leuk doorbloeien.

De hagen kunnen nog een keer worden gesnoeid, dat is dan wel de laatste keer voor dit jaar. De bollen voor het voorjaar kunnen vanaf nu wel worden gepoot, behalve de tulpen die komen later. Kijk vooral eens goed naar andere bloeiers dan narcissen en hyacinten, er is zoveel meer moois in de handel. En voor het gemak; let erop dat je bollen koopt die je niet hoeft op te rooien na de bloei maar die kunnen blijven zitten, scheelt een hoop werk.

De zomerbloeiers als dahlia's en begonia's en gladiolen en wat dies meer zij kunnen er na de bloei wel uit. De knollen schoonmaken en goed bewaren. Als je het iets voorzichtiger wilt aanpakken knip je eerst de bloemstengels eruit en laat het blad nog even zitten tot ook dat de geest geeft.

Als je nog wat heesters of bomen wilt planten is dit een goede tijd om dat te doen. De grond is nog relatief warm en bij een goede voorbereiding van het plantgat slaan de meeste heesters gemakkelijk aan. Denk er wel om bij bemesting de mest aan te brengen bovenop de aarde en beslist niet in het plantgat, daar kunnen de wortels niet tegen.

Geniet nog maar van je tuin zolang het weer het toelaat, misschien hebben we wel geluk!

B.L.

Fan it bûthûsbankje

De oare kear gongen de Joaden yn 1943 út 'e Rige mei dokter Schuiling en Simon 'koepon' ûnderweis en kamen feilich yn Tsjom oan. Marieke Brinksma liet dat stikje oan har omke dêr lêze. Dy wist ek ien en oar oer doe en woe dêr wolris mei my oer prate. Sa bedarre ik op in middei op 'e tee by omke Meindert en tante Griet.

Dat de Joaden úteinlik net oerlibben hiene se mei oan harsels te tankjen. Mei earst in pear plakjes yn it doarp kamen se by de famylje Greidanus bûten út. As it feilich wie koene se dêr yn it bûthûs hinne-en-wer rinne en sitte op it bankje. Mar wat diene se? Se gongen bûtendoar oan 'e kuier en waarden sjoen troch minsken dy't der wurken. Dat koe net fansels en doe't de man ek noch in brief mei nammen fan fersetsmensen fuortsmokkelje woe wie de boat oan. Dit folk moasten se sa gau mooglik kwyt mar der wie gjin adres te finen. Uteinlik moasten se har gedrach mei de dea bekeapje oan 'e kant fan 'e Pikemar ûnder Nijesyl. Se binne yn Snits begroeven en dochter Sylvia (doe 17 jier) en doe noch lang by ús yn 'e Rige, hat net witten dat har âlders sa oan har ein kamen. De spreuk op 'e grêfstien jout wat oars oan.

Sylvia gong nei 1945 nei Ingelân foar stúdzje, troude mei in Tsjechyske joad en wenne mei him mear as 30 jier yn Tel Aviv. Se krigen twa dochters. Dy gongen nei de USA en krigen man en bern. Om de bernsbern faker sjen te kinnen gongen Sylvia en de man dêr achteroan en wennen noch lang yn Denver-Colorado. It grêf yn Snits fersoarge ik út Boalsert wei mear as 25 jier. Mei krysttiid krige ik in kado. In swarte coat draach ik noch wolris by in begraffenis, as oantinken oan Sylvia, dy't my it skaken leard hie en der is noch mear. Oare kear miskien?

No groetnis Ut 'e Rige, Boalsert.

H.D.B.

Excelsior start op

Het seizoen is in het laatste weekend van augustus weer opgestart. Op vrijdag de eerste repetitie van het seizoen en op zaterdag het Thom Zigterman Kaatstoernooi (TZK).

Onder perfecte weersomstandigheden werd de 15e editie een groot succes. 's Morgens werden eerst te spieren los gemaakt en gewerkt aan het teamgevoel onder leiding van een psychomotore therapeut. 's Middags werd een felle strijd gestreden op het kaatsveld van Schettens, waar uiteindelijk het partoer Wiebe Veldhuis, Nynke de Boer en Gerbrich van der Woude er met de winst vandoor gingen. Wiebe werd tot Koning van de TZK benoemd en ontving de speciale 'zilveren' TZK bal.

Zondag 1 september vond in de kerk in Schraard een kerkdienst plaats, waarin gevierd werd dat de kerkelijke gemeenten SSL en Wons samen verder gaan. Om dit samengaan te accentueren vormden een aantal leden van Hosanna Wons en Excelsior Schraard een ensemble om de dienst muzikaal te begeleiden. Een mooie samenwerking, tijdens een bijzondere dienst.

Excelsior bereid zich nu voor op het verenigingsconcert. Traditiegetrouw staat ook dit keer een sectie centraal, dit jaar zijn dit de trompetten. Zij pakken het eens heel anders aan en kiezen voor een verrassend licht programma, vol swingende en opzweepende muziek. Zet het maar vast in je agenda: **zaterdag 23 november, 20.00 uur, in het Marne College in Bolsward!**

---

30 JAAR GELEDEN IN TERPNIJS: oktober 1989

Burgervader Abma en het donineesechtpaar Jellema bezochten het dorpsfeest op 19 aug./Oproep aan 55-plussers om mee te doen met de ouderengymnastiek/Opknapbeurt Opslach en brug/Gabriëlle van der Waal werd als nieuw Sooslid in de bloemetjes gezet/ Fam. Hofstra wint op 2 sept. het eerste familievolleybaltoernooi/Oebele Haakma, hoogste zonnebloem: 283cm.

Voorbije zomer

De dagen korten en soms ruik je de pittige frisse lucht van de herfst. Voorbij alweer, die zomer.

Geesje en Piet hadden een eigenaardige plant in de tuin staan. Geen gewone distel, op de bladeren was het groen wit dooraderd. Vroeger in kloostertuinen als geneeskruid gekweekt. De plant wordt al genoemd in een 'Cruydeboek' uit 1554, heet daar 'Van Onser Vrouwen Distel'. Nu kortweg Mariadistel.

De witte aderen symboliseren druppels melk van onze lieve vrouwe. Een aftreksel van de zaden van de Mariadistel bevat de stof silymarine. Goed voor de lever en dat is beslist niet alleen folklore of een mooi verhaalje. Mariadistel is als een van de weinige middelen werkzaam bij een vergiftiging door de Groene knolamaniet, een van de meest dodelijke paddestoelen die ook in Nederland voorkomt.

In Utrecht en in Groningen in het Universitair Medisch Centrum is een kleine voorraad van dit tegengif gemaakt dat intraveneus kan worden toegediend. Zou je de thee drinken dan werkt het middel niet, omdat er steeds overgegeven wordt bij de vergiftiging. In Engeland wordt de Groene knolamaniet 'Death angel' [Engel des doods] genoemd. Het eten van één paddestoel kan al fataal zijn en het is beslist geen zachte dood, maar een lijdensweg die weken kan duren. Vieren-twintig uur na het eten hiervan krijgt het slachtoffer diarree en maagkrampen. Hierna een schijnbare verbetering, maar niets is minder waar. Na goede en slechte dagen begeven lever en nieren het. Soms kan een levertransplantatie nodig zijn. Eén op vijftien mensen overlijdt binnen tien dagen.

Voorzichtig dus met wilde paddestoelen, de Groene knolamaniet lijkt als ie nog klein is ook nog eens sprekend op de Champignon. Mijn pake moest hier allemaal niets van hebben: 'Minsken ite sokke rare dingen hjoed de dei, Kapuchons ensawathinne.' Nee, hij genoot in de nazomer van een bord met een berg sperziebonen uit de moestuin en daar bovenop een paar grote scheppen suiker...

Een plant die zeker eetbaar is en in deze tijd veel aan de weg wordt aangeboden is de Pompoen. Ook in de supermarkt te koop en meestal biologisch. Zelf vond ik 'm altijd wat flauw, onze kinderen vonden 'm net als Courgette 'zo heel erg naar... niets' smaken, totdat ik een recept kreeg van in de oven geroosterde pompoen met een pittig kruidenmengsel (zie pagina 32). 'Ooh..., dit proeft naar worst!' riep een veganistisch etend familielid verrukt.

Houk

Uit de dorpsgeschiedenis

Bladerend in oude nummers van *Terpnijs* zag ik de vele afleveringen van *Om 'e terp* terug, waarin stukjes geschiedenis van ons dorp zijn vastgelegd. Het is werkelijk imposant wat Hendrik Bakker allemaal bij elkaar heeft geschreven en nu nog schrijft in *Fan it bûthûsbankje*. De dichter van het Friese land Obe Postma was al een halve eeuw eerder naar Amsterdam vertrokken om er natuurkunde te gaan studeren, toen hij terugdacht aan het bûthûsbankje in zijn geboortedorp:

*Ik moat dochs syn wêzen ferstien ha, sa't er yn it grutbûthûs
syn stee hie – rêstplak yn libben fermidden.*

In een ander gedicht beschreef Postma eerder hoe het leven uit zijn jeugd hem bezig is blijven houden:

*Hoe libbet yn my 't âlde libben fuort. Ik sjoch
De hjerst dêrjinsen: 't fee stiet op 'e stal en leech
Is 't weake lân. By bûthûsdoar leit heech it gers,
De kowewazem lûkt troch d'iepen doar omheech.*

In de laatste strofe onthult de dichter wat eigenlijk zijn belangrijkste drijfveer is:

*Mar myn ferlangst is mear: ik moat de sielen sjen,
De rin fan 't libben en fan minsken al 't bestean.*

Ik denk dat het precies dát is wat Hendrik Bakker zo lang schrijvende heeft gehouden over het leven in ons dorp en het dorp van zijn eigen jeugd.

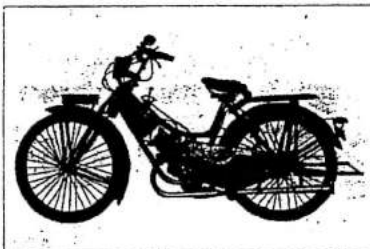
* * *

Bij het schrijven over historische onderwerpen is het gevaar van fouten maken altijd groot. Als het gebeurt is dat te begrijpen, maar ook te betreuren. De feiten moeten kloppen. Helaas maakte ik enige tijd geleden een fout bij de veronderstelling dat de vrouw van de gereformeerde dominee Pel een auto had aangeschaft. In werkelijkheid was er een kenteken aangevraagd door dochter Rika

Pel. Zij kocht namelijk een damesmotorfiets. Schelte de Haan leerde haar het voertuig te besturen. Het staat allemaal in een artikel van Dirk Swart in een nummer van Terpnijs van ruim twintig jaar geleden.

Verder schreef ik eens dat tante Anna was aangesloten bij de Enkabe. Ik werkte ooit in net zo'n soort winkel die aan die organisatie was verbonden. Vandaar de vergissing. Ik had echter Unigro moeten schrijven. Onbelang-

rijk, zal iemand misschien denken, maar mij zit het dwars. Het is een schrale troost dat anderen ook zulke fouten maken. In meerdere publicaties staat bijvoorbeeld dat de Schraarder schoolmeester Jan Kuiper een kaart van Wonsera-deel tekende. Die kaart werd echter getekend door Jakob Kuiper, die bijna een halve eeuw eerder werd geboren, en geen enkele verbinding met ons dorp heeft. Zelfs ben ik een keer een fout tegengekomen die verschillende schrijvers al gedurende driehonderd jaar van elkaar overschreven. Erg omdat een bekende muziekhistorica er een theorie op had gebaseerd, waar dus ook niets van klopt. Een geschiedkundige uit mijn eigen kennissenkring schrijft voorzichtigheidshalve altijd 'misschien', 'waarschijnlijk', of 'het zou kunnen zijn dat' bij zijn beweringen, maar dan weet je weer niet waar je aan toe bent.

De Phoenix damesmotorfiets met Sachsmotor die Rika Pel in de jaren dertig aanschafte.

* * *

Tijdens de late Middeleeuwen is op verschillende plaatsen een hostiewonder gedocumenteerd. In Schraard was dat begin vijftiende eeuw het geval. Een pauselijke oorkonde uit 1414 vermeldt het verslag van de plaatselijke geestelijke Jäirus of Jarich die 'onlangs tot zeer grote verbazing de eucharistie onder de gedaante van brood bedekt met bloed heeft aangetroffen op een altaar van de kerk, en het eerbiedwaardige sacrament, nadat de rector [Jäirus] en de vicaris van de parochie het verse bloed nauwkeurig hadden bekeken, op een daartoe geschikte plaats met een passende plechtigheid heeft ondergebracht'. Waarschijnlijk is het wonder te verklaren door de intense roodkleuring die de *bacillus prodigiosus*, in het Duits wel *Hostienpilz* of hostiezwarz genoemd, veroorzaakt. Schraard werd officieel een pelgrimsplaats.

Omstreeks 1580 gaat ook onze kerk mee met de reformatie. Waarschijnlijk is Godefridus Sopingius in 1597 de eerste predikant. Hij is geboren in het Duitse

Weener dat al veel eerder tot de reformatie was overgegaan. Met de pelgrims en de verering was het gedaan voor zover er nog wat van over was. Het hostiewonder was eigenlijk een overtreffende trap van de leer van de verandering van brood en wijn in lichaam en bloed. Deze transsubstantiatie is nu juist het belangrijkste onderwerp waarover protestanten en katholieken theologisch van mening verschilden.

Toch zal vierhonderd jaar later nog één keer een eucharistieviering in de kerk van Schraard plaatsvinden. Dat was bij de begrafenis van Schelte de Haan in 1970. Hij was met een katholieke vrouw getrouwd en zelf teruggekeerd naar het oude geloof. In een rouwadvertentie spreekt de Christelijke Muziekvereniging Excelsior de wens uit dat de vrouw en de kinderen van hun langjarige voorzitter 'troost en sterkte zoeken en vinden mogen bij de Heer en Heiland'.

Een dagboekje uit 1954 van meester Vissers vrouw Evertje Kijk in de Vegte vermeldt dat Hinke de Jong een paar dagen bij hen logeerde. 's Morgens vroeg moest ze melken bij Brandsma, waarna 'ze nog weer lekker bij onze zus onder de dekens gekropen' is. Maar om zeven uur moest ze alweer oppassen bij Schelte de Haan. Hij wilde namelijk met zijn vrouw op aswoensdag naar de rooms-katholieke kerk in Bolsward. Ze noemt het feit zonder nadere toelichting. Kennelijk vond ze het een heel gewone gang van zaken in ons protestantse dorp.

Pieter Bakker

YKEMA OPTIEK
OPTICIEN / CONTACTLENSPECIALIST

Marktplaats 4
8701 KG Bolsward
t (0515) 57 78 01

E info@ykema-optiek.nl
| www.ykema-optiek.nl

Het hemd van het lijf bij...

Lammie van den Berg

Een groot deel van haar leven heeft Lammie van Smidstraat 29 in Harkema gewoond, maar haar wiegje stond 11 januari 1966 in Houtigehage bij pake en beppe. Ze werd rond de kerstdagen verwacht maar dat werd een paar weken later. En omdat beppe baakster was in 't dorp gingen haar ouders met oud en nieuw naar pake en beppe en zijn er toen maar gebleven. Er was ruimte voor haar ouders en haar broer. En er woonden nog twee kinderen bij hun in huis.

Als kind droomde Lammie dat ze juf wilde worden en een hele rijke man ging trouwen. Haar vader zei altijd, 'zet tien mannen op een rijtje en diegene met de meeste koeraampjes die trouwt Lammie'. Hoe meer koeraampjes des te rijker de man. Nou beide dromen zijn niet uitgekomen.

Lammie is altijd erg betrokken geweest bij de scholen waar haar vijf kinderen op zaten (3 uit haar eerste huwelijk in Harkema en later haar 2 kinderen samen met Douwe in Makkum). Als tekenjuf heeft ze vele uren als vrijwilliger voor de klas gestaan. Het begon met één uurtje maar dat werden er steeds meer. Deze uren gaf ze aan groep 5, 6, 7 en 8. Wat haar echt heel leuk had geleden was groep 3 lesgeven, echt de basisingen bijbrengen, zoals rekenen en leren lezen e.d., dat had haar prachtig geleden. Maar omdat ze niet naar de Mavo ging vanwege een slechte Cito ging dit niet door. Wel heeft ze altijd gewerkt, ze wist overal aan de slag te komen als secretaresse, zelfs meerdere banen tegelijk. Een harde werker dus. Dat is ook niet vreemd voor iemand die uit een echte stratenmakersfamilie komt. Iedereen in de familie is strater of heeft het vroeger gedaan.

Nu de kinderen groot genoeg zijn en ze daar niet veel tijd meer aan hoeft te geven, heeft Lammie tijd om te doen wat ze het allerliefst doet, tekenen (en zo te zien heeft ze daar echt een groot talent voor) of een boek lezen. En sinds ze in Schraard woont en een tuin heeft die overzichtelijk lijkt is zelfs tuinieren een geliefde bezigheid. Zelf zegt ze dat ze nu helemaal op haar plek zit, zich echt thuis voelt.

Op de vraag waar kunnen ze je 's nachts voor wakker maken zegt ze resoluut, 'dat moeten ze gewoon niet doen, ik ben vaak genoeg wakker, dus gewoon niet doen!' Waar ze helemaal blij van wordt is als de kinderen en kleinkinderen (4 stuks inmiddels) happy zijn.

Welk dier zou je willen zijn vroeg ik. Heel snel kwam er uit: geen. Ik wil later niet terugkomen als dier maar als spook, kan ik bij de mensen komen spoken, zegt ze met een lach. Maar wanneer ze er wat langer over nadenkt wordt het een olifant, omdat die sterk en onafhankelijk is van anderen. Aan de wereld zou ze graag het milieu willen veranderen, te beginnen bij al het plastic verwijderen. Oorlogen is moeilijk om helemaal uit te bannen maar het plastic verwijderen moet toch lukken.

Natuurlijk zijn de kinderen en kleinkinderen de mooiste ervaringen uit haar leven, dat staat boven alles. Maar welke ervaring daarna de allermooiste is was de allereerste reis naar Noorwegen. Voor iemand die tot dan toe Friesland eigenlijk niet uit was geweest en dus ook Schiphol niet kende, een heel groot avontuur. Geholpen door de taxichauffeur is ze toch in het juiste vliegtuig terechtgekomen en werd ze door Douwe opgewacht. Samen drie weken op de wateren van o.a. Noorwegen, dolfijnen gezien ondanks dat ze eigenlijk de brug niet op durfde en hartstikke zeeziek was, kortom grenzen verlegd. Daarna was voor hun wel duidelijk dat zij bij elkaar hoorden. En dat is tot op de dag van vandaag nog altijd zo.

Wanneer het nog zou kunnen dan zou Lammie binnenhuisarchitecte willen worden. Hun eigen huis wordt zo'n beetje om de zes weken compleet veranderd. Telkens wanneer Douwe terugkomt van zee verbaast hij zich over de inrichting van het huis. Dus dat eens bij een ander te mogen doen lijkt haar erg leuk. Als haar lekkerste gerecht wordt een biefstuk met zout en peper en nadat hij gebakken is nog wat zeezout erop, genoemd. Natuurlijk met gebakken aardappeltjes en sla. In die sla moet dan wel van alles en nog wat gedaan worden. Eigenlijk alles wat in de koelkast voorhanden is. Niet een zakje uit de supermarkt met alleen wat droge sla.

In mijn beleving heeft Lammie vele talenten en ook het schrijftalent, gezien de vele reacties die de gedichten die ze schrijft opleveren. Er is zelfs iemand die een gedicht op haar arm wil laten tatoeëren met haar naam erbij. Nou is die naam erbij Lammie wat te ver. Wat wel kan is @L (iets anoniemer). Maar op de vraag welk talent ze zou willen hebben, is dat het talent om een boek te schrijven. Nou, go for it! Ik weet zeker dat je het kan, met prachtige illustraties gemaakt door jezelf. Iets waar ze nu al trots op is: dat ze is waar ze is. Dus zijn wie en waar je bent.

In dit artikel heb ik een tipje van de sluier opgelicht en wil je meer weten: 'kom eens langs voor een bakkie, wees welkom, hier kan alles', is wat ze graag nog aan de Schraarders kwijt wil.

Monique Fennis

It korps hat wer keatst!

Beste keatsers, topmuzikanten

It is wier en al hast wer safier, dit jier bestiet de TZK 15 jier!

Op sneon 31 augustus giet it wer oan; we ha dus in heuse jubileumeditysje, hoe skoan?!

De dei begjint mei kofje en gebak, dernei ha we in workshop. Natuerlik is der wer PC-sop en dan begjint de TZK-party om 13 oere. De altyd wer spesjale prizen wurde utrikt rûn 17.00 oere en dernei ha we in hearlike BBQ by fam. Veldhuis op de pleats.

Zo begon de uitnodiging aan leden en gastleden van C.M.V. Excelsior Schraard dit jaar voor de jaarlijkse kaatspartij met BBQ. En dit jaar dus een jubileumeditie.

We mochten als PC (Cees, Hilde en Margreet) vele workshopppers en keatsers verwelkomen op het **sportveld van SLS**. Eerst even een lekker bakje koffie met oranjekoek van Sytze en Froukje (kantinedienst) en daarna een heuse workshop. Dit jaar werd het accent gelegd op de psyche en de motoriek. We kregen onder leiding van **Geeske Hibma-Tassebajof** een heuse **clinic PMT** (psycho-motorische-therapie). In groepen en in groepjes moesten we de wonderlijkste oefeningen doen met materiaal. Aan de hand daarvan kon Geeske zien hoe goed wij mentaal en motorisch als muzikanten en keatsers bijv. zijn in samenwerken, stressmanagement, contact maken met elkaar, complimenteren en vertrouwen opbouwen. Dat dit de prachtigste taferelen opleverde zal u niet verbazen. Probeert u maar eens 4 voorwerpen te verplaatsen in een groepje, zonder dat u de voorwerpen mag aanraken met de handen! We hebben dan ook heel wat geleerd over de diepere lagen in onszelf en zijn qua niveau weer een heel eind gestegen. Je leert jezelf zo goed kennen én elkaar. En dat komt de prestatie ten goede op het veld en vast ook in het nieuwe muzikale seizoen. Poeh hé, zult u denken, wat zijn ze fanatiek, ook daarin! Jahaa, dat klopt. De zweetdruppels vlogen dan ook al vroeg op de dag in het rond. Maar dat kwam stiekem ook omdat het toen al heel warm was. Daarom was het heel fijn dat we na de workshop heerlijke soep konden eten gemaakt door Pier & Trientsje Jellema en even bij konden komen onder de parasol. Maar ook om de workshop te evalueren met elkaar. Geeske gaf ons een prachtig compliment: 'Jullie zijn goed op elkaar ingespeeld.' Dat kun je natuurlijk sportief bezien, het klonk ons als muziek in de oren! Dat belooft wat voor de komende repetities en concerten!

Om 13 uur precies begonnen we de 15^e TZK. Inmiddels zult u vast weten waar deze afkorting voor staat: de **Thom Zigterman Keats**-partij. Alweer 15 jaar op rij sponsort onze dirigent en inmiddels ook fanatieke keatser deze partij. Gezien de warmte zou je denken: ze doen het rustig aan... maar nee, alles werd gegeven om de partij te winnen! Geweldig! Dat resulteerde uiteindelijk na de eerste omloop in een winnaars- en verliezersronde. Het verliep allemaal zo soepel als wat: zou de workshop direct al zijn invloed hebben gehad? Strijdend maar rechtvaardig werd er gekeatst om de felbegeerde **medailles**, magische kransen en natuurlijk de koningsbal. Deze **kransen** worden ook alweer 15 jaar op rij gemaakt door Rinske, en altijd weer anders dan het voorgaande jaar, met een creatieve touch en veel liefde erin verwerkt. Dat zie je!

Uiteindelijk werden ze partuur 1 om de nek gehangen en dat waren **Gerbich v.d.**

Woude, Wiebe Veldhuis en Nienke de Boer. Zij wonnen in de finale van Jelle Zijlstra, Neno de Boer en Gerda Laverman. In de verliezersronde wonnen Anne Gietema, Klaas Postma en Grady Slagman van Willy Krol en Kornelius Boersma. Voor de overige Excelsioranen die mee hebben gekaatsd was er ook zo'n mooie glimmende hanger. Altijd leuk voor later!

Daarnaast hebben we bij de TZK dan nog de **toeterprijzen**, die door de TC (de toetercommissie) beschikbaar worden gesteld. Deze ludieke prijzen willen als steun zijn, als aanmoediging, een kleine tip of reminder voor misschien het volgende jaar. U kunt denken aan steunzolen (voor als je al door je enkel gaat), een wc-borstel (voor extra besproeiing bij warm weer), een vergiet (voor als je steeds maar niet de puntentelling kunt bijhouden), rijstwafels (voor extra energie). Deze prijzen zijn altijd zeer welkom zult u begrijpen en zorgen ook voor de nodige lachsalvo's.

De majestueuze, dure **koningsbal** van echt aluminiumfolie, werd dit jaar gegund aan Wiebe Veldhuis, waarvoor werkelijk elke bal onveilig was. Goed gedaan!

Ook is er dit jaar een **wisselprijs** geïntroduceerd. Een echte telegraaf (miniformaat) wordt door de PC uitgereikt aan degene die een fabuleuze prestatie geleverd heeft en dat kan op verschillende terreinen zijn. Dit jaar was hij voor onze Thom, die dus al voor de 15^e keer weer de partij sponsorde. Hoe mooi is dat! We zijn hem dankbaar, want daardoor hebben wij weer een prachtige sportieve dag gehad met elkaar, zijn we bijgepraat, hebben we heerlijk gegeten en gedronken en kunnen we er weer tegenaan voor het **muzikale** seizoen 2019-2020.

Een bijzondere verrassing was er voor de PC zelf. Namens de leden, reikte het bestuur een zelfgemaakte, echte telegraaf uit aan Cees, Hilde en Margreet, omdat ze al jaren deze dag organiseren. Daarbij kregen ze een **dinerbon**, want ja, als er vergaderd moet worden, doen ze dat het liefst onder het genot van...! Als er op vrijdagavond in de pauze klinkt: 'we moatte noadich wer ris út iten...', dan weten de leden genoeg Margreet kreeg op haar beurt weer van de PC-leden Cees en Hilde een heuse krans met verschillende bloemen en metalen/stoffen erin verwerkt die staan voor alle 15 jaartallen van organiseren. 'Skitterend' !!!... gemaakt door Rinske.

Rond 18.30 uur togen we naar de pleats van de familie Veldhuis die ook alweer jaren hun stâldoarren openzetten voor de **BBQ**. Vlees was er volop, evenals heerlijke salades en stokbrood. Met een drankje erbij was het fijn vertoeven met elkaar om de dag zo gezellig af te sluiten.

'Noflik sa' en 'echt leuk dit' zijn dan van die mooie, korte maar zeer treffende zinnen die aangeven hoe het was. Als PC is onze **dank** groot aan alle mensen die met ons mee hebben georganiseerd en hebben geholpen de 15^e editie tot een prachtige dag te maken.

Keatsers, helpers en fans, bekomse en oant nije wike freed. We binne los!

Margreet

Skrafari

Schraard met dorpsfeest op safari

Op woensdagochtend zitten we om exact 8.00 uur met nat gekamde haren klaar in het dorpshuis. Het is wat vroeg, maar afspraak is afspraak. Een vol uur en 16 minuten later komt Jacob met zijn truck met aanhanger het sportveld op tuffen. 'Ja, sorry' zegt hij 'heb me vergist, we zouden pas om 9.00 uur komen.' We beginnen met lossen. De vloerdelen wegen nog hetzelfde als vorig jaar. Alleen zijn het er gelukkig wel een stuk minder. Met vereende krachten gaan we sjouwen en bouwen. Vloer leggen, frame opzetten, doek erover, wanden erin, vastsjorren en spitten de grond in slaan. Na een paar uur staat-ie. Klaar voor het feest.

Om 20.00 uur beginnen we met het Carnaval der dieren. De feestcommissie trapt af met een filmpje. 'Weet je wat ik zie als ik gedronken heb? Allemaal beestjes'. We zien een bizon in een auto achter het stuur zitten. Zijn kop steekt door het open raampje. Gebroederlijk naast hem zit een zebra op de passagiersstoel. Allerlei dieren dansen eromheen. Dan zijn we tussen de aardappelvelden en zien we wildspotters tussen de planten omhoogkomen, met spiedende blik op zoek naar dieren. Al snel komen die langsrijden in een open safari-jeep. Alle dieren zingen uit volle borst. Jelle zingt net een tikkeltje uit de maat.

Dan is het de beurt aan de Skriemende Skriezen. Zij brengen het levensverhaal van de skries ten tonele. In schokkende scènes worden we meegenomen door het leven van de gevleugelde vriend met de lange oranje snavel. Van alle kanten wordt-ie bedreigd. Ze leggen ei, ze gaan broeden. We zien Skries Sietje uit het ei komen. Ondertussen leest juf Skries de treurige geschiedenis van de familie Skries voor. Vervolgens verschijnt vos Peter Nauta ten tonele. Met groot plezier zet hij z'n tanden in de kinderskriesjes. Een andere skries ligt dodelijk verwond op zijn rug in het gras. Pootjes omhoog. Verzwolgen bij het maaien. Grootmoeder Dieuwke Skries ziet het met lede ogen aan.

Vervolgens komen de Mollende Mollen. Ook dat blijkt een grote familie. Linda de Mol met haar lange blonde lokken en haar zoetgevooisde stem. De altijd vrolijke, en anders geaarde, Albert Mol die meteen jurylid Rowan bespringt en in z'n billen knijpt. Momfert de Mol met zijn behendige graafhandjes. John de Mol, de TV- en miljonairsmol. Titus alias Olaf Mol als

Formule 1-commentator. Bauke Mollema, de rappe fietsmol. Tenslotte komt Bennie de Mollenvanger behangen met klemmen het toneel op. Hij vangt de mollen en geeft ze te eten aan zijn hondje Tirza. Of hij geeft ze een flinke klap met de hamer zodra ze met hun kop boven de grond komen. Einde familie de Mol.

Volgende. De Torenhaantjes. Daarvoor moeten we de tent uit. Torenhaantje Marissa zit in een nest dat schommelt aan een boomtak boven de miniatuurkerk. Daaromheen staan de andere torenhaantjes. Elk voorzien van een prachtige gouden hanenkam. Ze dansen en zingen het torenhaantjeslied, waarvan vooral het treffende refrein blijft hangen: kukeleku, kukeleku, kukeleku.

Dan verschijnen de Prijshengsten ten tonele. Zij geven ons een kijkje in de toekomst. We zijn aanwezig bij een hengstenkeuring. De tweedelige hengst Jurre 495 wordt door een in het smetteloos wit gestoken Anneke het podium opgeleid. Keurmeester Pauline herinnert de fokker van de prijshengst aan zijn toezegging dat hij naarmate de hengst meer wint hij in minder kleding het podium zal betreden. De hengst heeft inmiddels al

heel veel gewonnen. Maakt hij zijn toezegging waar, als hij vanavond weer wint? En ja hoor. Weer pakt de hengst de 1^e prijs. Het publiek juicht. Wat doet de fokker? Doet-ie het of doet-ie het niet? Hij doet het. Slechts gehuld met snor en met zeer fors uitgevallen niet nader te noemen lichaamsdeel betreedt hij het podium. Luid gejoel is zijn deel.

Dan is het de beurt aan de Bijtende Snoeken. Visser Fook en visser Jan Jelle genieten van een heerlijk dagje vissen. Ze zitten met hun hengels rustig in het riet. Naast hen zwemmen de eendjes in de sloot. Op de wal staat een koor, dat met prachtige visuitdossing in het haar, de geschiedenis van de bijtende snoek bezingt. De snoek houdt zich schuil in het riet, maar een voor een pakt hij de jonge eendjes met zijn vlijmscherpe tanden. Hap hap en weg zijn ze.

Als laatste weer zo'n bloeddorstige geschiedenis. Ditmaal komt het gevaar van De Wolf Die Nog Komt. We zien bóer Elmer die zijn geiten hoedt. Maar tevergeefs, want De Wolf Die Nog Komt, die komt wel degelijk. Radeloos slaan de zeven geitjes op de vlucht. Een prachtige choreografie. Nu is het wólf Elmer die de geitjes pakt.

Moraal van de avond. De natuur is hard en meedogenloos. Of je nu skries, mol, eend of geit bent, ze hebben het op je leven gemunt. Dan zit je daar als torenhaantje toch redelijk veilig op je toren. En als paardenfokker sta je helemaal bovenaan de voedselketen. Dan ben je echt een grote knul, zeker met zo'n lange...

Daarna is Roelof van disco Zilverrug aan de beurt. Hij gooit meteen alle registers open. De tent staat bol van het geluid. De vloer zakt door van het gestamp. Het bier vloeit schuimend uit de pomp. Juryleden Rowan en Luca delen de punten uit. Dit jaar in de vorm van kralen. Vijf kralen worden in de wacht gesleept door de Skriezen en drie kralen zijn er voor de Priyshengsten en de Mollen.

Volgende dag. Half twee. Op zoek naar de Big Five. Twee diepgеле bussen van de Gaasterland Express komen voorrijden. Iedereen stijgt in, ook de nodige versnaperingen worden aan boord gehesen. Gekoeld en wel. De inwendige mens mocht 'ns dorst krijgen onderweg. De bussen zetten zich in beweging. Achteraan volgt nog een auto met laadbak waarop met spanbanden een WC-huisje is geplaatst. Voor de dames welteverstaan. We koersen richting Pingjum. Ergens in een veld daar, op een verzamelplaats voor suikerbieten, komt de colonne tot stilstand.

Het eerste spel wordt gespeeld. Twee aan twee lopen de spelers heen en weer. Tussen hen in een bal geklemd die niet vastgehouden mag worden. Als de bal valt moet je opnieuw beginnen. Na een kwartier zijn er winnaars en verliezers en worden de punten verdeeld. Hup, weer in de bussen. Vooral in de voorste bus is het een leven van jewelste. Alle inzittenden blijken grote dorst te hebben. Er wordt luidkeels gezongen over een Adje voor de sfeer.

Volgende halte. De Zuidwaard in Makkum. Bij de uitkijktoren wordt een letterspel gespeeld. Deelnemers op de grond houden dienbladen met letters boven hun hoofd. Spelers vanaf de toren moeten zoveel mogelijk

woorden zien te vormen en geven van boven aanwijzingen over hoe de spelers op de grond zich moeten formeren om een woord te vormen. Hoe meer woorden, des te meer punten. Dan de bussen weer in. Door de open ramen klinkt al snel weer het geschal van de inzittenden.

Bij een kring van bomen in Ferwoude is de laatste stop. Hier wordt gepuzzeld. Daarna gaan we via Parrega en Dedgum weer op huis aan. Als we Exmorra naderen komt bus 1 op het lumineuze idee om de inwoners van het buurdorp te trakteren op het zicht op een partij onvervalste Schraarder billen. Binnen de kortste keren is de bus omgetoverd tot een soort

veevoervoer. De ontblote billen steken door de ramen. Dit wordt de chauffeuse te gortig. Hier wordt de goede naam van Gaasterlandse Bus-expres te grabbel gegooid. Zo meteen krijgt ze nooit meer klandizie uit Exmorra. Resoluut brengt ze de bus tot stilstand. Ze weigert het contactsleuteltje weder om te draaien tot alle billen weer binnenboord zijn. Makkend worden de broeken weer opgehesen. Binnen een minuut rijden we door Exmorra, waar overigens geen hond te zien is op straat. Dan zijn we weer thuis.

De chinees is al druk bezig met het uitstallen van zijn réchauds. Binnen de kortste keren zit iedereen babi pangang en foe yong hai te schransen. De busrit heeft hongerig gemaakt. De chinees moet terug naar Bolsward om de voedertroggen opnieuw te vullen.

Met volle magen beginnen we aan de brulbingo. Bij elk bingo-getal hoort een opdracht. 'Kom met een foto van een huisdier, haal een muziekinstrument, een sok met een gat, een gevulde badtas, kerstversiering.' Iedereen loopt heen en weer te rennen. Er worden pannen rijst gekookt, eieren gebakken, Jappie komt met een zitmaaier de tent binnenrijden. Er worden twintig linkerschoenen verzameld, luchtbedden gehaald, schemerlampen. Uiteindelijk blijkt het voorwerp van het winnende bingo-getal een dakpan te zijn. De bingo van de 1^e rij wordt gewonnen door de Torehaantjes. Die van de hele kaart door de Prijshengsten. Kralen worden

weer uitgereikt en het discomeubel wordt weer aangezwengeld. Er wordt gestoelendanst en er wordt geroeid en er wordt uit volle borst meegezongen. Muziek, bier en dans. Een ijzersterk trio. Met hamburgers als vierde in de rij. Ook die vinden gretig aftrek.

De volgende morgen wordt er slootwater met koek geserveerd en gaan

we kijken wie de Slimste Aap is. Annette en Wietske leiden de quiz. Het ene deel van het team, dat niets hoort, omdat ze een koptelefoon met luide muziek op hebben, moet woorden raden die het andere deel uitbeeldt, woorden als rubber, oerwoud en neushoorn. Er volgen tal van moeilijke vragen, het moeilijkste is nog wel om dierengeluiden te herkennen. Ze blazen, brommen, blaffen en borrelen. Geen idee welke bewoners van het dierenrijk het zijn. Zeg het maar.

Dan staan broodjes klaar, samen met knakworsten en ander beleg. Maar waar... waar... waar blijft de muziek? De muziek heeft zich vergist, die dacht dat-ie een week later op moest komen draven. Gelukkig blijkt hij niet al te ver weg en gaat hij snel naar huis om zijn spullen bij elkaar te rapen. Een uurtje later verschijnt hij ten tonele. Sander Metz. Binnen één nummer heeft hij zich gerevancheerd. Iedereen staat te springen en te zingen.

Dan gaan we speuren door de jungle. We doen spelletjes op de Vrijterp en

in en om de tent. Vervolgens is het weer tijd voor de borrel. Jelle heeft het vuur in de barbecues al aangeblazen. Spiezen, worsten en kalfslapjes, hij braadt het allemaal.

Iets voor achten start de muziek van het Beestenbal. Maud van Time Maud zingt de ene hit na de andere. Voor de derde dag barst de tent weer bijna uit zijn voegen. La la la la la lalala lala... Tegen twaalfen geeft Maud haar laatste toegift en neemt DJ Baaltsje het stokje nog even van haar over. Een onvervalste Amsterdammer zingt nog over de vlieger, over bloed zweet en tranen en de koek is op. En dan is de koek ook op. Als het licht aangaat komen we erachter dat er zo druk gedanst is dat we helemaal vergeten zijn om nog hamburgers te bakken. Nou ja.

De volgende dag ruimen we weer met vereende krachten op. Om half drie is alles weer schoon en weg. Een prima moment om de hamburgers alsnog soldaat te maken. Ze smaken. En hoe.

Piebe

P.S. Kijk de film van het dorpsfeest op schraard.com/nieuws - even 'Overzichtsvideo Dorpsfeest' aanklikken en daarna HIER.

24 sept.	Startavond DO in 'de Utwyk'
1 okt.	Ouderengym en Soos in 'de Utwyk'
8 okt.	Ouderengym in 'de Utwyk'
8 okt.	Boerinnengroep in 'de Utwyk'
15 okt.	Ouderengym en Soos in 'de Utwyk'
22 okt.	Ouderengym in 'de Utwyk'
29 okt.	Ouderengym en Soos in 'de Utwyk'
1 nov.	Inleveren kopij Terpnijs, Smidstr. 12 of terpnijs@pieterbakker.eu
2 nov.	Ophalen oud papier door Excelsior
2 nov.	Klusdag Dorpsbelang vanaf half tien
5 nov.	Ouderengym in 'de Utwyk'

Geroosterde Pompoen

Verwarm de oven voor op 200 graden. Bekleed een braadslee met bakpapier. Was de buitenkant en snijd een kapje van de pompoen. Zet het mes rechtop in het net afgesneden gedeelte en snij met een draaiende beweging de pompoen in tweeën. Schraap nu met een eetlepel de zaadjes en omliggend draderig vruchtvlees eruit.

Maak partjes van drie cm (dikste gedeelte) en leg deze in de braadslee. Jonge pompoenen hoeft je niet verder te schillen. Druppel wat sliertjes olijfolie erover, 20 minuten roosteren. Nu het kruidenmengsel erover (dus niet meteen, anders verbranden de kruiden):

- 1/2 theelepel cayennepeperpoeder
- 1/2 theelepel komijnpoeder
- 2 theelepels paprikapoeder
- knoflookpoeder naar smaak (in de supermarkt is gevriesdroogde knoflook in een soort molentje, dat gaat heel gemakkelijk, maar verse knoflook is ook goed, wel even uitkijken dat dit niet verbrandt)
- zout naar smaak

Alles nog 5-10 minuten terug in de oven.